

JEDNIČKA

...nejstarší a přece mladá

Milé kolegyně, milí kolegové, přátelé,

chceme skládat zkoušky úspěšně, nebo co nejpозději?

Začíná nový semestr, a proto se dnes v Jedničce trochu ohlédneme za závěrem toho minulého, za zkouškovým obdobím. Popravdě řečeno, neznám nikoho, kdo by měl zkoušky rád, bez ohledu na to,

zda je jejich objektem či subjektem. Bylo by omylem se domnívat, že jsou „soubojem“ nešťastného zkoušeného a natěšeného zkoušejícího. Zkoušený prochází testem svých znalostí a zkoušející se snaží na základě své expertizy v oboru a pedagogických kvalit posoudit, zda adept pokročí dále či nikoli. Nenamlouvám si, že tento férově-sportovní koncept je vždy ideálně naplněn. Co zlepšovat je stále a na obou stranách, jak u pedagogů, tak u studentů. Zkoušející musí být nejen objektivní, ale nesmí zanedbávat ani ono těžko uchopitelné, ale pro pedagoga nezbytné, to, co nazýváme lidským přístupem. Dodávání si vlastního sebevědomí jistě nepatří do portfolia jeho role. Má hodnotit znalosti, nikoli činit diagnosu. Na druhé straně zkoušený musí nejen znát a být schopen sdělit, ale musí se také vyvarovat nejruznějších „rafinovaností“, jak své znalosti improvizacemi (a někdy i poměrně sofistikovanými technickými prostředky) vylepšovat na místě.

Ve výše zmíněné „interaktivní“ a didaktické rovině zkoušek zaznamenáváme jen ojedinělé nepřij-

jemnosti. V jejich logistice ovšem začal v minulých letech vážně narůstat problém. Víc a víc studentů začalo odkládat zkoušky až na opravdu poslední chvíli. To pro ně představuje další rizika. Vystavují se nebezpečí, že pro ně již místo u zkoušky nebude vůbec. Ztrácejí šanci v případě neúspěchu využít opravný termín (již pro něj prostě není místo v kalendáři zkouškového období). Někteří studenti se sice ke zkoušce zapíší, ovšem následně na svůj termín rezignují, přičemž někdy se ani neodhlásí ze SISu. Blokují tak nekolegiálně a egoisticky studenty, kteří „to myslí vážně“. V době, kdy píšou tyto řádky, vím, že je sice ještě stále dostatek termínů na anatomii a patologii, ty však nejsou obsazeny a přesto studenti píšou přednostům, zda budou otevřít termíny další. Z minulosti víme, že přidání dalších termínů vedlo k masivnímu opouštění těch stávajících a dalšímu přepisování „na co nejpозději“. Přednostové ústavů se svými týmy v září začínali improvizovat, zkoušet „bez ladu a skladu“. Řada studentů si pak – oprávněně – stěžovala, že o nových termínech nevěděla, a zejména talentovaní studenti, kteří se zkouškami problém nemají, s určitým sarkasmem poznamenávali, že pravidla na naší škole jsou jen pro ty, kteří je dodržují, zatímco ti ostatní svých cílů mohou dosahovat i jinak. Zároveň si ovšem stěžovali i přednostové a examinační, protože fluktuace řádných termínů a kalamitní situace v září jim rovněž znemožňovala plánování pedagogických, ale i všech ostatních pracovních povinností.

Hledali jsme řešení, jak vše uvést opět do funkčního standardního stavu. Diskutovali jsme s přednosty, examinačními, studenty, tutori, senátory,

některé detaily jsme řešili s pomocí hlasování studentů na facebooku, tak, abychom normu nastavili s vkladem všech zúčastněných. To je jakousi zárukou vzájemného pochopení a hlavně přijetí a ztotožnění se s pravidly, která musí být pro všechny rovná, konsistentní a dodržovaná. O dalších souvislostech píšou v této Jedničce kolegové - učitelé i studenti. Přesto připojím několik poznámek, ke kterým mě inspirovaly diskuse se studenty. Je totiž zřejmé, že existuje jakási zvláštní kategorie „obtěžně vymýtitelných omylů“, které se udržují v lidové slovesnosti (ať u táborových ohňů či na sociálních sítích). Rád bych tyto fámy a klišé s pomocí všech akademických kolegů co nejvíce eliminoval. Zde tedy několik úsměvných kasuistik; omlouvám se za drobné sarkasmy, ale to k životu patří:

➤ Neexistuje žádné směrné číslo, kolik lidí se „má vyhodit“. Naopak, examinační těší úspěch studenta

„Opakovaně se vynořuje pojem „děkanský termín“. Nic takového již řadu let neexistuje.“

- jak lidsky, tak i proto, že jej nebude muset zkoušet znovu :)

➤ Zkouškové období je definováno harmonogramem školního roku - rektorem. Jmenuje se zkouškové právě proto, že se v něm (a ne jindy) skládají zkoušky. Individuální problémy a speciální okolnosti se řeší individuálním studijním plánem. Skládání zkoušek v řádném zkouškovém období tedy není rukavicí hozenou ochráncům lidských práv, ale standardním (být do jisté míry selekčním) procesem na vysokých školách na celém světě.

(pokračování na straně 2)

UK AKTUÁLNĚ

➤ Nejvyšší duchovní představitel Tibetu vystoupil na Univerzitě Karlově

Jeho Svatost dalajlama vystoupil v aule Filozofické fakulty UK v úterý 17. září 2013 v rámci debatního kulatého stolu „Democracy, Human Rights and Religious Freedom in East Asia“. Diskuse se kromě Jeho Svatosti zúčastnil také mons. prof. PhDr. Tomáš Halík, Th.D., čínský disident Jianli Yang a Steven Gan, šéfredaktor webu Malaysiakini. Více informací o kulatém stolu, přednášce Jeho Svatosti a videozáznamech z konference naleznete na webové stránce Nadace Forum 2000.

➤ Volba kandidáta na funkci rektora Univerzity

Akademický senát Univerzity Karlovy v Praze na svém zasedání dne 26. dubna 2013 vyhlásil volbu kandidáta na funkci rektora Univerzity Karlovy v Praze. Návrhy kandidáta na funkci rektora byly Akademickému senátu UK předloženy prostřednictvím kanceláře AS do 25. září 2013. Představení navržených kandidátů proběhne v pátek 18. října 2013 v Modré posluchárně v Celetné ulici 20. Vlastní volba kandidáta se uskuteční v pátek 25. října 2013.

Z OBSAHU

Dovolujeme si Vás upozornit na informace k vypisování termínů zkoušek. ➤ Na 1. LF UK byla spuštěna oficiální facebooková stránka. ➤ Konala se 40. celosvětová konference AMEE, na jejíž organizaci se zásadně podílela naše fakulta. ➤ Rozhovor s prof. Michalem Miovským nejen k závislostem. ➤ Článek ke 130. výročí zahájení výuky na české lékařské fakultě. ➤ Zkušenosti našich studentů z jejich zahraničních pobytů. ➤ Aktuální dění na naší fakultě – soustředění I. ročníků v Dobronicích, tiskové konference a setkání se zajímavými osobnostmi.

pk

(dokončení ze strany 1) ➤ Termínů je vždy vypsan dostatek - téměř dvojnásobek, než kolik je třeba. Pokud ovšem nepřistoupíme na direktivní obsazování zkouškových termínů, jak tomu bylo v minulosti, musí svůj čas plánovat a termíny jednotlivých zkoušek koordinovat student. Mimochodem, je zajímavé, že studenti skládající zkoušky v červnu dosahují významně lepších výsledků než prokrastinátoři činící tak v září. Čím to bude? :)

➤ Vypisujeme termíny i v červenci a srpnu, nicméně tyto „prázdninové“ termíny nemají oporu v žádném předpisu. Nejsou povinností školy, nabízíme je jako benefit pro případné řešení individuálních komplikací. Nikoli jako regulérní termín masového skládání zkoušek.

➤ Periodicky se objevující šumy typu „na patole nemá zkoušku 200 lidí a je jen 100 termínů“, nebo „sice tvrdí, že už další termíny nebudou, ale oni je vypíší“ prosím ignorujte. Lidová slovesnost tohoto druhu mívá stejnou oporu jako fámou šířené zvěsti o amnestii pro sériové vrahy na Mírově. Žádnou.

➤ Opakovaně se vynořuje pojem „děkanský termín“. Nic takového již řadu let neexistuje. Každý má

šanci na řádný a dva opravné termíny - pokud je stihne v řádném zkouškovém období.

➤ Nedávno mě pobavil bezelstný e-mail od nejménovaného kolegy - studenta: „Na Ústavu XY nás seznámili s pravidly zkoušek... myslíte, že je budou dodržovat?“ Upřímně se zamýšlím, zda tento dotaz poukazuje na nekonsistenci pracoviště, prostotu studenta, či případně obojí. Obávám se, že někdy „c“ je správné a to opravdu není správné. Zlepšme se.

A co říci závěrem. Minulé roky nám ukázaly, že ač přijímáme meziročně spíš více studentů, absolventů máme prakticky stále stejně. Protože naše přijímací řízení vykazuje statisticky poměrně solidní rozlišení a predikuje úspěšnost studentů, přikročili jsme k postupnému snižování počtu přijímaných studentů. Letos jsme proto „čaru bodového zisku u přijímaček“ nastavili podstatně výše než loni. To nám dává naději, že u zkoušek těchto nových mediků v dalších zkouškových obdobích bude vše probíhat s menším „selekčním tlakem“, který dodatečně eliminoval ty, kteří studium nezládají, a s menší frustrací všech zúčastněných.

Aleksi Šedo, děkan I. LF UK

V ČÍSLECH

Využití termínů zkoušek Všeobecného lékařství

Předmět	Kapacita celkem (koeficient)	Využití	Kap. pro 1. část zk. obd.	Využití
Anatomie 2 (Čj + Aj)	2325 (3,02)	1472 (63 %)	1255	774 (62 %)
Biofyzika (Čj)	972 (1,85)	659 (68 %)	837	583 (70 %)
Biofyzika (Aj)	340 (2,45)	203 (60 %)	213	139 (65 %)
Obečná histologie a obečná embryologie				
(Čj)	1550 (2,88)	780 (50 %)	1150	700 (61 %)
(Aj)	420 (3,02)	260 (62 %)	300	193 (64 %)
Fyziologie 2				
(Čj + Aj)	neomezená	958	neomez.	581
Lékařská chemie a biochemie 2				
(Čj + Aj)	1250 (2,21)	796 (64 %)	680	414 (61 %)
Mikrobiologie 2 (Čj)	611 (1,76)	382 (63 %)	394	314 (80 %)
Mikrobiologie 2 (Aj)	135 (1,96)	76 (56 %)	104	69 (66 %)
Patologie 2 (Čj)	552 (1,63)	475 (86 %)	351	292 (83 %)
Patologie 2 (Aj)	199 (2,62)	103 (52 %)	118	63 (53 %)
Patologická fyziologie 2				
(Čj + Aj)	813 (2,07)	498 (61 %)	505	305 (60 %)

Pozn.: Čj = česká paralelka, Aj = anglická paralelka, koeficient = násobek celkové kapacity termínů nad počtem zapsaných studentů

1 A ZAHRANIČÍ

WikiSkripta inspirativní i za hranicemi

Jaké je optimální kurikulum studia medicíny? Má více výhod to „klasické“ – tedy zahrnující teoretickou, preklinickou a klinickou část výuky –, nebo je výhodnější „problem-based learning“, tedy výuka od počátku studia vycházející z problému a směřující k jeho řešení? Budou se čeští medicíci běžně a ve stále větší míře setkávat i s virtuálními a simulovanými pacienty? Mohou se WikiSkripta, projekt založený na naší fakultě, jednou stát celosvětovou učebnicí? A mají vůbec tu ambici?

coby předsedy místního organizačního výboru. „AMEE sdružuje učitele, výzkumníky, studenty, ale také další profese, které se věnují výuce medicíny a vytvářejí pro ni nové pomůcky či metody. Zabývá se i pedagogickým výzkumem různých forem výuky a hodnocením jejich efektivity. Stále u nás řešíme otázku, jak co nejlépe postavit kurikulum studia, tedy jak uspořádat výuku, což je docela věda,“ říká prof. Štípek s tím, že na většině tuzemských LF se používá kurikulum tradiční. „Ve světě jde ale trend úplně jinudy. A sice dostat studenta k pacientovi co nejdříve,

Namísto pacienta dobře poučený herec

Jedním z témat, která se v AMEE aktuálně řeší, je role pacienta ve výuce medicíny. Tedy zda by měl být partnerem, nebo dokonce učitelem. „Uvažuje se i o tom navázat s nemocnými diskusi a radit se s nimi, jak by mohli studentovi pomoci a jak by se měli zachovat s vědomím, že jde o výuku,“ vysvětluje prof. Štípek. Zajímavým trendem přípravy mediků v klinice podle něj také je, že namísto pacienta se před nimi objeví herec – dobře poučený a s velmi dobrým scénářem –, aniž by o tom věděli. „Na letošní konferenci jsem na toto téma slyšel několik přednášek a musím uznat, že daný koncept už někde praktikují celkem s úspěchem,“ konstatuje.

MEFANET a WikiSkripta: Kdy příklady táhnou...

Díky AMEE se tedy setkávají učitelé medicíny z celého světa, mluví spolu a vyměňují si zkušenosti. „Pro mezinárodní prestiž naší fakulty je významné, že z asociace nejen přijímáme, ale máme i co nabídnout. Fakulta je spoluzakladatelkou internetové vzdělávací sítě MEFANET, do níž jsou zapojeny všechny české a slovenské lékařské fakulty – a nejen ty – a jež umožňuje sdílet elektronické učební pomůcky. Jedná se v podstatě o jakési nakladatelství, jež je otevřeno všem studentům zapsaným na příslušných fakultách. Taková celostátní síť je ve světě ojedinělá a v AMEE předáváme poznatky o tom, jak ji vytvořit a provozovat,“ zdůrazňuje prof. Štípek.

Velké zkušenosti má I. LF UK také s WikiSkripty, otevřenou mezioborovou učebnicí pro mediky, která je tvořena s jejich přispěním. „Studenti, kteří jsou takto angažováni do

výukového procesu a snaží se tvořit, se učí mnohem lépe a efektivněji, než když jen pasivně čtou. S podobnými pokusy se lze setkat i jinde ve světě, třeba ve Velké Británii, ale v nesrovnatelně menším rozsahu. U nás jsme rozhodně napřed a můžeme své zkušenosti sdílet,“ dodává prof. Štípek s tím, že fakulta má připravenou i anglickou verzi softwaru a chce otázku WikiSkript předložit eLearningové komisi AMEE.

Vztahy pedagogů a studentů jsou dnes přátelštější

Na otázku, zda by chtěl být dnes medikem, prof. Štípek odpovídá: „Bral bych to se vším všudy. Jako medika mě vždy trápilo, že jsem se nemohl dočíst úplného vysvětlení určité problematiky, protože nebylo známo. Ale od té doby, co jsem se studiem začal, medicína obrovsky pokročila a znalosti se prohloubily až na molekulární úroveň, kde se nachází vysvětlení pro mnohé, co mě rozčilovalo, že jsem nevěděl. Také si myslím, že se trochu posunul vztah pedagogů a studentů – ne že bychom dříve nebyli ‚kamarádi‘ se svými učiteli a s pány profesory, ale vnímám, že dnes je to prostředí přátelštější.“

V závěru konference AMEE se funkce ujala nově zvolená prezidentka asociace prof. Trudie Robertsová, která konstatovala, že akce byla velmi úspěšná a ocenila podporu českých institucí i práci místního organizačního výboru. Zejména vyzdvihla pomoc desítek českých studentů, kteří se svými zahraničními kolegy z IFMSA významně přispěli k hladkému průběhu setkání jako pořadatelé.

jat

Chcete se do AMEE zapojit i vy?
Navštivte www.amee.org

Nejen o těchto otázkách diskutovaly více než tři tisícovky účastníků 40. konference Association for Medical Education in Europe (AMEE), která se koncem srpna uskutečnila v Praze a na jejíž organizaci se významně podílela i I. LF UK – zejména prostřednictvím prof. Stanislava Štípky

nejlépe hned od 1. nebo 2. ročníku, a kurikulum postavit tak, aby vycházelo od problému k řešení. A když medik dostane úkol a začne ho řešit, naráží na to, co všechno musí dodstouvat. Nezbytností je zkušený tutor, který ho povede a bude ho směřovat k cíli,“ dodává.

Jsmo na Facebooku

I. lékařská fakulta UK spustila oficiální facebookovou stránku www.facebook.com/1lfuk.

Od spuštění si stránku jako oblíbenou uložilo již více než 900 lidí. Připojte se i Vy!

ČR bude hostit mimořádný jubilejní sjezd nejstarší světové chirurgické organizace – ICS

Díky mezinárodnímu renomé prof. Arnolda Jiráskova, někdejšího přednosty nynější I. chirurgické kliniky I. LF UK a VFN a spoluzakladatele nejstarší světové chirurgické organizace – International College of Surgeons (ICS), se rozhodla tato

vysoce prestižní organizace uspořádat svůj mimořádný jubilejní 80. sjezd v roce 2015 právě v České republice. Viceprezidentem sjezdu byl jmenován současný přednosta kliniky prof. Zdeněk Krška, zástupci převezmou přední české odborné organizace a univerzity. I. LF UK bude odborným a společenským partnerem sjezdu. Kongres představí ICS jako nejstarší světovou chirurgickou organizaci, která v průběhu svého osmdesátiletého trvání pomohla rozšířit kvalitní chirurgii po celém světě. Zároveň přispěla k šíření humanismu a demokratických myšlenek z vyspělých zemí do zemí vyspělých méně.

Světový kongres WONCA a prekonference mladých praktiků na I. LF UK

V červnu se v Praze uskutečnila světová konference WONCA (World Organization of National Colleges and Academies of General Practitioners and Family Physicians). Význam mimořádné akce s účastí 3680 rodinných a praktických lékařů ze všech kontinentů podtrhlo vystoupení generální ředitelky WHO Dr. Margaret Chan.

V organizaci kongresu a přípravě vědeckého programu sehráli dominantní úlohu pracovníci Ústavu všeobecného lékařství (ÚVL) I. LF UK - doc. Bohumil Seifert, Dr. Jana Vojtíšková a Dr. Norbert Král. Do školicích praxí asistentů MUDr. Cyrila Muchy a MUDr. Adriány Youngové zavítala delegace WHO, MZ ČR a WONCA. Oba prezidenti WONCA, současný i nově zvolený, potčili návštěvou pracoviště Ústavu všeobecného lékařství na Albertově.

Kongresu předcházelo mezinárodní setkání mladých praktických lékařů, které hostila I. LF UK v Purkyňově ústavu. Za českou stranu prekonferenci organizovali Mladí praktici (organizace sdružující mladé lékaře v předatestační přípravě a 5 let po atestaci). Program obsahoval diskuse, workshopy a přednášky na témata z praktického lékařství. Velký úspěch měl workshop první po-

moci, uspořádaný českými lékaři na Ústavu všeobecného lékařství.

Za organizační výbor konference WONCA,
Bohumil Seifert
Za Mladé praktiky, Nela Šrámková

Dne 11. července 2013 se konala na Urologické klinice I. LF UK a VFN tisková konference u příležitosti již 300. laparoskopické operace u pacientů s karcinomem prostaty.

Novináři měli možnost shlédnout unikátní záběry z laparoskopických operací a byli informováni o typech výkonů a nejmodernějších technologiích, ale také o tom, jak probíhá výuka a vzdělávání odborníků. Laparoskopická operativa se stala významnou součástí onkourologie. Současně také stoupá počet laparoskopických operací u dětí s vývojovými anomáliemi močových cest. Urologická klinika již několik let využívá pro výuku mediků a trénink urologů v této oblasti např. virtuální trenažér laparoskopických operací získaný z grantu I. lékařské fakulty od Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy a Ministerstva kultury ČR.

Seznámení prvků v Dobronicích

I letos se na přelomu srpna a září v Dobronicích u Bechyně uskutečnilo soustředění pro studenty prvních ročníků I. LF UK. Přivítat je přijel mj. i děkan fakulty Aleksí Šedo, tajemnice Eva Soubustová či proděkanka Jana Dušková. O tom, co

si někteří prváci i jejich starší kolegové myslí o českém zdravotnictví, najdete na webu či facebooku fakulty.

Pro akademický rok 2013/2014 se zapsalo na I. LF UK do studijního programu/oboru Všeobecné lékařství 562 studentů, Zubní lékařství 63 studentů a do bakalářských oborů 263 studentů.

Profesor František Kölbl přijal pozvání do Křesla pro Fausta

V úterý 17. září usedl v Akademickém klubu I. LF UK do Křesla pro Fausta přední český internista a kardiolog, dlouholetý pracovník III. interní kliniky I. LF UK a VFN a poté přednosta Interní kliniky 2. LF UK a FN Motol, prof. MUDr. František Kölbl, DrSc. Vzpomínal na léta strávená na obou těchto pracovištích, hovořil o své vědecké práci především při studiu proteosyntézy v srdečním svalu při pokusné srdeční hypertrofii, které pak transformoval do zájmu o molekulární kardiologii, dále pak o svém pozdějším zaměření na kardiovaskulární systém ve stáří a vrozené srdeční vady u dospělých. Dotkl se také svého desetiletého vykonávání funkce předsedy Spolku lékařů českých v Praze i práce ve výborech České kardiologické a České internistické společnosti a v předsednictvu ČLS JEP.

Na otázku, co je podle jeho názoru důležité předávat mladým studentům medicíny kromě znalostí, uvedl mj.: „Za prvé bych zdůraznil, že při současném rozsahu poznání je třeba pečlivě vybírat klíčová fakta, která si studenti mají osvojit.

Za druhé je třeba, aby pochopili, že skutečná medicína je všude na světě jenom jedna – totiž dobrá medicína, založená na vědeckém poznání, mezinárodní spolupráci a ve většině případů založená na týmové spolupráci. Ovšem ze všeho nejdůležitější je třeba stále opakovat a na vlastním příkladu ukazovat, že v centru našeho zájmu musí být vždy a především pacient. Aby byl doktor skutečně dobrým doktorem, k tomu mu nestačí mít ty nejlepší znalosti. Už prof. Charvát zdůrazňoval, že dobrý lékař musí být zároveň minimálně průměrným psychologem. Aby si pacient mohl být jist, že lékař k němu přistupuje s empatií, že jeho jediným cílem je pomoci mu, a že mu může sto procentně důvěřovat.“

Na Klinice adiktologie I. LF UK a VFN se slavilo 65. výročí založení Protialkoholního oddělení

Protialkoholní oddělení, které je nyní součástí Kliniky adiktologie I. LF UK a VFN, letos oslavilo 65. výročí od svého založení MUDr. Jaroslavem Skálou. U této příležitosti se ve čtvrtek 5. září 2013 konala tisková konference. Kromobyčejná účast novinářů svědčí o stále rostoucím zájmu k diskuzi na téma alkoholové závislosti v České republice. Problematiku této závislosti a historii Protialkoholního oddělení přiblížil přednosta Kliniky adiktologie I. LF UK a VFN profesor Michal Miovský a primář MUDr. Petr Popov, MHA. O tématu alkoholismu se konala také tisková konference uskutečněna v pátek 13. září 2013 na Ministerstvu zdravotnictví ČR. Také zde vystoupil profesor Michal Miovský a představil projekt adaptace metodiky SBI (screening and brief intervention), která je již dnes v zahraničí (zejména v USA) používána jako účinný nástroj prevence alkoholismu, a která si klade za cíl tento stav zlepšit.

Urologický týden 2013

Urologická klinika I. LF UK a VFN v Praze se rozhodla opět zapojit do aktivit v rámci Urologického týdne Evropské urologické společnosti a to nejen v oblasti preventivního a léčebného poradenství, ale také ukázat všem zájemcům možnosti současné moderní léčby urologických onemocnění. Letošní rok byl věnován prevenci a léčbě nejčastějšího urologického onemocnění mužů – zvětšení (benigní hyperplázie) prostaty a možným komplikacím.

Urologický týden 2013 ve dnech 22.–27. září 2013 proběhl ve spolupráci s Městskou částí Praha 2 pod záštitou starostky Mgr. Jany Černochové.

Široké veřejnosti byla v těchto dnech nabídnuta telefonická a e-mailová poradna, možnost preventivního bezplatného ultrazvukového vyšetření močových cest a ve čtvrtek 26. 9. 2013 byl ve spolupráci s Městskou částí Prahy 2 na Karlově náměstí připraven informační stan, kde lékaři a sestry Urologické kliniky I. LF UK a VFN poskytovali zájemcům informace a připravili pro ně informační materiály.

Závislost k člověku patří, tvrdí Michal Miovský

Na jedné straně vysoké nároky, zodpovědnost a stres, na straně druhé potřeba utlumit se a vypnout. Na jedné straně stimulancia, na straně druhé sedativa či relaxancia. Znáte to také? Užít těchto návykových látek je prý u studentů medicíny i u lékařů a ostatních zdravotníků nejrizikovější, říká prof. PhDr. Michal Miovský, Ph.D., přednosta Kliniky adiktologie I. LF UK a VFN v Praze a předěkan pro nelékařské studijní programy.

⚡ Vypozoroval jste nějakou závislost u sebe?

Sám jsem s adiktologií začínal tak říkajíc z druhé strany barikády – měl jsem problémy nejen s alkoholem... V našem oboru to ale až tak výjimečné není a zdá se mi, že je lepší scénář začínat kariéru adiktologa takto, než s ní tak končit. Ačkoli jako profesní průprava to zrovna bezpečné není. Na závislosti je ale zajímavé, že ji nelze definovat čistě biologicky nebo chemicky. A adiktologie je fascinující právě tím, že nám umožnila podívat se na závislosti z pohledu biomedicíny, genetiky, biochemie, sociologie, psychologie, psychiatrie... A nabídla nám, abychom se na kontextuální vazby mohli dívat systematictější a s mnohem větším pochopením než kdykoli předtím.

⚡ Může být závislost v něčem prospěšná?

Určitě. Závislost k člověku patří, je jeho integrální součástí a nemá ani negativní, ani pozitivní konotaci. To je až sekundární interpretace. Třeba skutečnost, že je dítě na začátku svého života na matce plně závislé, přece není špatné. Fakt, že si zbytečně někdy komplikujeme život různými látkami, je věc jiná.

⚡ Zůstaňte tedy u věcí, které nám život komplikují. V září jsme si připomněli 65. výročí založení protialkoholního oddě-

lení v budově kostela u sv. Apolináře doc. Jaroslavem Skálou. Dá se z toho, co on začal, něco přenést do současnosti?

Jeho otisk v oboru stále přetrvává. Skála vytyčil témata, která považoval ve své době za nosná. Dnes k jeho pilířům stavíme pilíře další, protože nemáme „jen“ alkoholiky a zdravé lidi. Zabýváme se problematikou kontrolovaného pití, kontrolovaného užívání návykových látek, minimalizace rizika škod a podobnými strategiemi, které činí obraz adiktologie mnohem barevnějším. Důležité je si také uvědomit, že závislosti vždy měly i určitý kulturní či politický aspekt. Není náhodou, že Masaryk měl poměrně slavné přednášky k alkoholismu. V tomto ohledu tedy máme v současnosti trochu dluh.

⚡ Skála by se dal označit za jedničku – už jen díky tomu, že založil první záchytou stanicí na světě. Koho byste zvolil Vy?

Závislosti přitahovaly mnoho odborníků velmi různých specializací. Mj. Timothyho Learyho, Charlese Bukowského, známé jsou také Freudovy Kokainové listy... Ve středo-evropském regionu jistě není Skála jediným pilířem adiktologie druhé poloviny 20. století. Jeho zrcadlem pro oblast vědy je podle mě Luděk Kubíčka. Velmi úzce spjat je s nimi i Eduard Urban, významný klinický psy-

cholog. Pokud bychom se na věc podívali celosvětově, pak by to byl asi Griffith Edwards, dlouholetý šéfredaktor časopisu Addiction, který loni bohužel zemřel.

⚡ I Vy sám byste ale mohl být označen za jedničku, protože jste stál u zrodu první – a zatím jediné – adiktologické kliniky v ČR. V čem je Vaše pracoviště unikátní?

Naši silnou stránkou je, že jsme dokázali spojit tradici léčebného programu sahající až do pohnutého roku 1948 se současností. Podařilo se nám regulovat prudký nástup 90. let, rozvoj neziskového sektoru v našem oboru, příchod harm reduction i ostatních přístupů a trendů. Nová témata doplnila ta tradiční a vytvořila konzistentní obrázek preventivní a léčebné klinické praxe. To je obrovská deviza a málokde se to povedlo.

Za unikátní považuji, že jsme jako obor relativně smířliví a nesnažíme se některé odbornosti dostat ze svého středu pryč. Významní psychiatři, jako jsou Petr Popov, Kamil Kalina, Standa Kudrle, Jirka Dvořáček nebo Petr Jeřábek, v podstatě umožňují vstup na „bašty“ i ne-psychiatrům a spoluvytvářejí prostor ostatním.

Ojedinelé také je, že máme všechny tři úrovně vysokoškolského vzdělávání – bakalářský, magisterský i doktorský studijní program. Nevím o jediné univerzitě na světě, která by pro obor adiktologie nabízela srovnatelný koncept. Jsme např. jedni z mála, kteří vedle teoretické přípravy nabízejí i klinickou, a to ve velmi unikátní podobě.

Nesmím opomenout ani vědu, jež se v adiktologii rodí nesmírně pomalu. Když jsme konfrontováni s kolegy z „velkých oborů“, které mají za sebou desítky, či stovky let vývoje, je to pro nás jako „mladšího brácha“ obtížné, ale současně zásadně určující. A musím říci, že vnímám jako jeden z nejceněnějších vkladů fakulty do našeho oboru právě fakt, že můžeme nasávat

tu tradici a kultivovanost, která nevznikne ze dne na den...

⚡ Váš příběh je o to zajímavější, že stojíte v čele kliniky LF a sám jste přítom nelékař. Bylo těžké se prosadit?

To je skutečnost, která mě provází od začátku kariéry. Musím přiznat, že být nelékařem v jakémkoli medicínském prostředí není jednoduché – ale zejména v konzervativní rovině velké fakulty, s množstvím významných lékařů a špiček ve svých oborech, je to hodně těžké.

Momentálně nevím o klinice, kde by byl přednostou nelékař – je to pro mě velký závazek. Někdy mě to ale až trochu svazuje a říkám si, že jsem „ve stádu ovcí tou, která má jiná kopýta“ a zda bych jako psycholog měl doktorům do jejich práce vůbec mluvit. Hlavně ale v poslední době jsem si uvědomil, že pokud budu sám respektovat určitá sociální a komunikační pravidla, která jsou na fakultě zavedena a jsou dobrá – být občas ostrá –, mohu lékařům zase nabídnout jiný rozměr. Rozměr, který často nevnímají, bagatelizují a nechtějí si někdy připustit, že může mít třeba i větší význam a praktický dopad než to, čemu oni věří. Na druhé straně, i při neformálních debatách mně kolegové dávají najevo, že o můj názor stojí.

⚡ Je něco, čeho se Vám zatím nepodařilo dosáhnout?

Velmi mě mrzí, že se nám příliš nedaří v medicích probouzet odpovídající zájem o náš obor. To vnímám jako velký úkol. Naše úvahy se ubírají směrem k více biologicky orientovanému preklinickému výzkumu – do budoucna chceme fungovat i v kampusu Albertova a vybudovat zajímavý koncept pro doktorandy. Pro studenty, kteří rádi přemýšlejí o multifaktoriálních onemocněních, by zase mohl být atraktivní výzkum klinický. Pokud bude adiktologie vnímána jako obor na světové úrovni, přinese to zájem i o léčbu, která je nesmírně pestrá. Třeba od krátké intervence u kuřáků tabáku až po řešení neurologických poruch u alkoholiků...
jat

CO PRO MĚ ZNAMENÁ

Prof. MUDr. Radomír Čihák, DrSc., světově uznávaný představitel oboru anatomie a emeritní přednosta Anatomického ústavu I. LF UK

Od dětství jsem byl vychováván k respektu k vědění a v úctě ke škole, zejména ke škole vysoké. Bylo to dáno i rodinou. Můj otec byl středoškolský profesor, který získal doktorát filosofie na Karlově universitě, matka byla učitelka. Zdálo se tedy samozřejmé, že se budu učit a vzdělávat. Na jaře roku 1939, za Protektorátu Čechy a Morava, jsem přešel na gymnázium. Do primy gymnázia jsem poprvé jel vlakem ze své rodné Soběslavi do Tábora I. září 1939, tedy v den

počátku 2. světové války. Záhy nato přišel 17. listopad 1939 a násilné uzavření českých vysokých škol. V tu chvíli se z představy o cestě na školu vysokou stal nedostupný sen. V Protektorátu Čechy a Morava byla tehdy střední škola nejvyšší možnou etapou vzdělání. Za protektorátu jsem na střední škole strávil téměř šest let. Měl jsem přítom zvláštní štěstí: řada asistentů z vysokých škol přijala z existenčních důvodů místa středoškolských profesorů. Byli i na naší škole a nás učili tak trochu vysokoškolským způsobem. Pěstovali radost z poznání a ve svých hodinách sdělovali přístupnou formou něco ze své činnosti na vysoké škole. Mne tak např. fyziku a chemii učil asistent profesora Heyrovského. A tehdy v celé naší generaci

vznikala představa Karlovy university jako centra vědění a poznání, v té době nedostupného ideálu vzdělanosti a nedostižné mety.

A tato představa se nezměnila ani po osvobození, poté co se vysoké školy staly opět volně přístupnými. Pociť ideálu vzdělanosti byl ve mně patrně natolik silný, že jsem nezaváhal a zůstal jsem na fakultě po promoci jako asistent a spojil svou další profesionální dráhu s lékařskou fakultou (tehdy jen jednou) a s její alma mater, Karlovou universitou. A ta úcta ke Karlově universitě jako k symbolu vzdělanosti národa mi zůstala dodnes. Přál bych si, aby tento respekt a tuto úctu k fakultě i ke Karlově universitě s námi sdílely i další generace studentů i pracovníků fakulty, i když o hrůzné době zvláště, kdy byly vysoké školy nedostupným ideálem, již vědí jen z historie.

Radomír Čihák

Názory? Zkušenosti? Fakta či domněnky? Zajímá nás vše!

Zkouškový termín. Poprvé! Podruhé! Potřetí! Bohužel, nebo spíš bohudík zkoušky nejsou dražba a kdo dá víc, vyhraje. Tak jako v životě i u zkoušek záleží na tom, kdy je ono poprvé. Protože kdo dřív přijde, ten víc – případných vypsáních opravných termínů – bere. Proč se to někomu daří lépe a někomu hůř, na to jsme se zeptali vašich kolegů na obou stranách katedry.

Proč podle vás nejsou využívány zkouškové termíny v řádném zkouškovém období?

HYDE PARK

Števo Lednický, 3. ročník

Podle mě je to individuální a důvodů může být víc. Nejčastějším je snaha studentů projít si učivo vícrát, aby si ho dobře zapamatovali. Ale přes zkouškové se to nedá stihnout, pokud se tomu nevěnovali svědomitě přes semestr. Proto termíny stále posouvají. Dále je zde mnoho rozptylujících faktorů – třeba když je pěkné počasí, všichni chodí na pivo, tak i medicci chtějí :) A někdo si prostě rád nechává informace „uležet“, takže preferuje pozdější termín, někdo zase odjede hned na začátku zkouškového na dovolenou a odloží si zkoušky na léto...

HYDE PARK

MUDr. Pavel Šnajdr, Anatomický ústav

Jako učitel 1. ročníku bych se mohl domnívat, že za to může nezkušenost, ale podle informací od kolegů z jiných předmětů vím, že studenti se často odhláší ze zkoušek i ve vyšších ročnících. Osobně mám pochopení pro určitou míru odsouzení povinností na pozdější chvíli a sám to dělám také, ale vše záleží právě na té míře. Jako modelovou situaci, kterou znám dobře, beru zkoušku z anatomie, která je jedinou velkou zkouškou na konci 1. ročníku. Naši studenti by si měli vypočítat, že pokud budou na její složení čekat nedejbože všechny 3 pokusy, měli by plánovat minimálně jeden termín na řádné zkouškové období v červnu, další, bude-li nutný, na prázdniny, event. další na září. Studentům to říkáme od prvního dne výuky, ale prostě si ne každý dokáže poručit. Jak říkal klasik (myslím Hurvínek): „Poručit si dokážu, ale prostě se neposlechnu.“

HYDE PARK

Adéla Furmánková, 5. ročník

Nadměrný zájem o zkouškové termíny mimo zkouškové období, nejvíce pak v září, je každoroční záležitostí preklinických ročníků. Osobně ten důvod přikládám z menší části nenadálým okolnostem, ale zejména pak studijní morálce. Tedy špatnému rozvržení časového harmonogramu přípravy a i jakési tradici, že „dělat zkoušky v pozdním termínu je normální, protože 1. LF je přece těžká škola“. Ať už nyníější „zářijoví studenti“ patří do kterékoliv skupiny, nelze jim vyčítat, že se na termín mimo zkouškové přihlásili, když už ho přednosta ústav vypsál. Možná by tento problém do určité míry vyřešilo například opatření, které by umožnilo přihlašování na termíny mimo zkouškové pouze pro tzv. opravné termíny nebo výjimečně pro řádné termíny, které mají vážné a doložené zdůvodnění – například dlouhodobá hospitalizace.

HYDE PARK

Prof. Karel Smetana, přednosta Anatomického ústavu

Myslím si, že studenti mají obavu, že požadovanou látku stále nezvládají tak, aby zkoušku složili. Proto termín neustále odkládají. Budu-li konkrétní, na konci zkouškového období v prvním zářijovém týdnu byl plně obsazen pouze pátek. Obsazenost ostatních dnů však byla nízká (pondělí 46 %, úterý 65 %, středa 84 %). Přitom nám od studentů přicházely ohlasy, že termínů je málo. Podotýkám, že zkoušku z anatomie před koncem srpna neměla polovina studentů! Chybí jim patrně také zkušenost s časovým plánováním studia. V našem oboru je to jistě podmíněno i dosud krátkým pobytem na fakultě, kdy mohou mít studenti pocit, že se „to nakonec nějak zvládne“. Setkávám se také se studentským názorem, že spoléhají na vypsání nových a nových termínů, což nenastane a z provozních důvodů ani nastat nemůže. Netuší, že to pro ně může být cesta do pekel. Studenty sice varujeme, ale mnohé z nich marně.

HYDE PARK

Eva Vaněčková, 3. ročník

Čekají mě tři zkoušky – dvě těžké, jedna méně. Jak si rozvrhnout čas? Rychle se zbavit těch snazších a červen si nechat na učení té nejtěžší, nebo začít s učením na tu ultra super velkou brzy a odbyt si ji na začátku zkouškového. Druhá varianta vyhrává asi u většiny studentů. A nastává kámen úrazu. Termíny na zkouškové jsou vypsány rovnoměrně, ale aby vyšel můj plán, potřebuji se zapsat co nejdřív. Jsem připravena minutu před spuštěním přihlašování, stále vytvrále tisknu tlačítko F5. Ha! Chyba lávky! Když se mi první aktualizuje stránka vysněného termínu, je již plno. Pomalý internet? Pomalé reflexy? Kdo ví. Můj plán byl nejspíš totožný s celým ročníkem – kolik že nás je? Dvě, tři stovky? A když je kapacita na termín deset, dvacet lidí, těžko se všichni můžeme přihlásit na první týden zkouškového. Termíny uprostřed června si vyberou jen ti, co jim nevyšla ani taktika č. 1, ani č. 2. Na další zkoušky by potřebovali jít o prázdninách, jenže jim nehrajou do noty novoty v přihlašování. Proto si tahle parta studentů stejně přihlásí zkoušky na červen. Snaží se obalamutit sami sebe, že to vždádnou, a blokují termíny do poslední chvíle! Vteřinu před tím než zmizí možnost „škrtni“ jim rupnou nervy. A ústavy nakonec zejí prázdnotou a povalují se tam jen chuchvalce prachu jako v prérui. Ačkoliv jejich termíny mohli vzít zavděk věční stresori, chroničtí odhlášovaci nebo ti, kterým se hodí pár dní navíc na opáčko.

1 MĚSÍCE

Zeptali jsme se vašich kolegů, které osobnosti nebo jakému počínu by v uplynulých třech měsících dali jedničku a proč:

Prof. Jan Betka, přednosta Kliniky otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku

Nejen v posledních třech měsících je pro mě jedničkou představená Domova sv. Karla Boromejského v Praze, sestra Konsoláta – Miroslava Frýdecká,

kteřá pečuje o nemocné seniory. Jde o nikdy nekončící psychicky namáhavou a obětavou práci. Postarat se o nesoběstačné seniory s neuvěřitelně lidským přístupem, udržovat pozitivní náladu mezi spolupracovníky, nadhled, pohodu a také sehnat dostatek peněz na provoz je mimořádné, a za to ji velmi obdivuji. Vždy jsem věřil, že „jaký pán, takový krám“. Tento pán, vlastně tato paní – sestra Konsoláta – je výjimečná a krám, tedy Dům sv. Karla Boromejského, unikátní.

Jakub Řezáč, 5. ročník

Jedničku bych dal nejspíš Elonu Muskovi, který se proslavil především elektrickými vozy Tesla, vesmírnou dopravní společností Space X a tím, že založil internetové bankovníctví PayPal. Jeho nejnovější projekt Hyper-

loop, se kterým přišel v srpnu, představuje dopravní zařízení připomínající naši starou potrubní poštu. On se však chystá namísto krevních vzorků posílat Američany – a to rychlostí až 1 200 km/h. O pohon se stará elektromotor, který pohybuje kapsulí obsahující Američana. V trubce je vakuum a kapsule magneticky levituje podobně jako vlaky Maglev.

Prof. Libuše Kolářová, předkánka pro grantovou problematiku a postgraduální doktorské studium

Možná to bude znít banálně, ale vždy mě dojmou promoce. Při pohledu na svátečně oblečené mladé lidi cítím, že

většina z nich si uvědomuje důležitost kvalitního vzdělání a navíc mám pocit, že chtějí udělat vše pro to, aby byli skvělí lékaři. Když jsem letos stála v Aule Karolina, uvědomila jsem si, že pořád ještě existují místa, kde je možné bytostně vnímat kultivovanou atmosféru a věřit, že to s naší společností není až tak špatné. Takže jedničku dávám všem, kteří vytvářejí podmínky pro to, aby nám život tady a teď zpříjemnili.

Kateřina Giannitsi, 4. ročník

Prázdniny jsem strávila v zahraničí. Při návratu domů jsem otevřela noviny a byla šokována tím, že veškeré titulní strany obsadila zpěvačka a především skandálnice Ivetka Bartošová. Proč dávám jedničku právě jí? Ivetka oslavila 47. narozeniny,

a zatímco větší část jejich vrstevnic odezdrané relaxuje před televizí, těžší se na vnučata, ona se rozhodla vzít si osudového muže a dokonce s ním počít dítě. Zda se jim to opravdu podaří a co na to řekne komentář Tomia Okamury, je zatím ve hvězdách. Jediná naše životní jistota je, že o tom rozhodně budeme dostatečně informováni.

jat, at, jm, vh

Japonsko - země, kde jsou všichni napřed

Tokio, místo, kde zítra znamená dnes, a to není v tomto případě až taková metafora. V létě o 7, v zimě o 8 hodin napřed. Skoro jako by to všichni věděli a nechtěli nic dát celému světu zadarmo. Všichni pracují, jak nejlépe dovedou, nechtějí ztratit tu svou „výhodu“, nicméně to asi nebude jen ten jediný důvod japonské pracovitosti.

V letošním roce jsem měl tu příležitost a mohl jsem vyjet na stáž do Japonska. Čtyři týdny jsem trávil tropické dny na plastické chirurgii v Kyorin University Hospital v Tokiu. Kdejaký hnidopich a odpůrce prázdninového studia by alespoň zde ocenil možnost chlazení se pod ledovým vánkem naplno puštěné klimatizace. To ovšem neplatilo na operačních sálech, kde byl kolem operačního stolu doslova průvan a ve zbytku místnosti bylo často nepříjemné horko, ale ono to nakonec bylo dobře, protože po několika hodinách člověk nestihne úplně zmrznout.

Operaci si místní medik může zpříjemnit ovládnutím kamery, tak aby viděl do operačního pole skoro lépe než samotný operátor; protože Full HD kamera na dlouhém rameni, podobně jako světla, spolu s několika LCD obrazovkami na sále mu poskytují neskutečnou podívanou. A tak je to v této zemi „vycházejícího slunce“ s více možnostmi, avšak s Nintendem si tu hraje skoro každý senior.

Japonci jsou stále děti, z toho asi nikdy nevyrostou. Není výjimkou, že potkáte doktora, který bude mít na propisce nějaký přívěsek, či jinou ozdabu, ale to rozhodně nemění nic na jeho kvalitě, ba naopak. Navíc mnohým vykouzlí úsměv na tváři, nemluvě o spolupráci dětí, kteří se pak více soustředí na samotnou hračku než na skutečnost, že jsou někde u doktora.

Jak se vlastně má japonský lékař? Neřeknu úplně jasnou odpověď, protože obrázek by si každý měl složit sám, snad jen krátce. Pracuje, mimo nedělí a dvou sobot v měsíci, každý den. V nemocnici většinou začíná kolem 8 h a končí často kolem 19 h. Dovolené si za rok může vzít 5 dní, a to v kuse plus některé svátky. Chtěli byste se stát lékařem v Japonsku?

Zbyněk Vávra, Spolek mediků českých

PREGRADUÁLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Jak organizujeme vypisování zkoušek

Studium se neustále mění a nejde jen o nové poznatky, mění se i organizační věci. Důležitou součástí každého procesu jsou pravidla a jejich dodržování. Jedním z jejich účelů je dát všem jistotu, jak věci probíhají, aby si mohli své studium a práci lépe plánovat.

Proto fakulta v akademickém roce 2012/13 přistoupila k tvorbě vnitřních pravidel pro vypisování zkoušek a pro zápis na zkoušku. Jde o pravidla, která nepřekračují rámec stanovený vyššími předpisy, ale upřesňují je a slaďují postup na jednotlivých ústavech.

Systém zkoušek obecně je v rámci předpisů velmi liberální. Na druhé straně byly v posledních letech pozorovány určité negativní trendy – studenti velmi málo využívali termínů v řádném zkouškovém období, opakovaným odhlašovaním nejprve blokovali jejich využití a následně je nechali prázdnými. Dokonce se na zkoušku často ani nedostavili. Plnění zkoušek posouvali nejen do prázdnin, ale často až do září, kdy posléze nemohli již všech svých termínů využít. Jaký je výsledek? Zejména v nižších ročnících jdou někteří studenti na první termín v září, a to ne proto, že by byli třeba dlouhodobě nemocní nebo nemohli sehnat termín dříve, ale protože se opakovaně odhlašovali. V červnu zůstávají desítky procent termínů neobsazených, zejména v prvních třech týdnech, v září pak student po neúspěchu u zkoušky již další

termín ani nestihne, přestože své tři termíny nevyčerpal. Vzniká oboustranná nespokojenost: studenti mají pocit, že termínů je málo (ač opak je pravdou), pracoviště naopak rezervují velký čas a prostor zkušebními termíny, které jsou nevyužity. I učitelé mají své další povinnosti – vědeckou práci, přípravu výuky a v létě mají nárok i na dovolenou.

Proto se fakulta rozhodla v rámci vyšších pravidel sladit způsob vypisování zkoušek.

míny naložit.

Ještě několik dobrých rad a upozornění. Zkouškové období je určeno ke skládání zkoušek. S předtermíny trvá jeho první část minimálně pět týdnů; spolu s včasnou přípravou je to na dvě velké zkoušky doba již dostatečná. To, že lze zkoušku dvakrát opakovat, neznamená, že musí být vypsan další speciální termín. Jdu-li na první termín v září, nelze čekat, že mohu stihnout tři termíny! Žádný tzv. „děkanský“ ter-

“Cílem je, aby studenti byli motivováni začít zkoušky skládat již v první části zkouškového období.”

Termíny zkoušek budou vypsané a tudíž známy s předstihem až do konce zkouškového období (tj. v polovině září u předmětů z letního semestru). Termíny však budou k zápisu otvírány postupně, ale pro první část zkouškového období s takovým předstihem, aby student, který by v jednom předmětu svůj plánovaný termín nezískal, mohl včas změnit svou strategii. Termíny pro další části zkoušení, tj. léto a druhou část zkouškového období, se budou otvírat až po skončení předchozích období. Cílem je, aby studenti byli motivováni začít zkoušky skládat již v první části zkouškového období. Termínů bude dost, studenti je všechny budou znát dopředu, ale jejich počet bude konečný! Nové termíny se nebudou vypisovat, je proto třeba si dobře rozmyslet, jak se svými třemi ter-

mín neexistuje. Prázdninové termíny jsou vypisovány, ale není nárokem studentů, aby se dostalo na všechny zájemce.

Víme, že někdy se stanou věci opravdu nečekané – vážná nemoc či jiná složitá, ale zejména nepředvídaná situace. V takovém případě lze samozřejmě situaci studenta posoudit individuálně. Navíc pro opravdu závažné stavy pak existují instituty individuálního studijního plánu.

Uvedená pravidla by měla být shrnuta a konkretizována na každém pracovišti a dostatečně včas zveřejněna spolu s dalšími požadavky ke zkoušce.

Věříme, že tato pravidla studentům pomohou a přejeme všem, aby se jim nejen u zkoušek dařilo.

Martin Vokurka, prořekan I. LF UK

FACOOOLTA

OBJEKTIVEM

Denisa Grygláková, studentka I. LF UK, při dobrovolnickém pobytu v Keni

Tisková konference u příležitosti 65. výročí založení Protialkoholního oddělení

Křeslo pro Fausta s prof. Františkem Kölbelem

Tisková konference ke 300. laparoskopické operaci prostaty

Setkání prvních ročníků v Dobručicích

Tisková konference u příležitosti Urologického týdne Evropské urologické společnosti

HISTORIE

Sto třicet let od zahájení výuky na české lékařské fakultě

Boj o českou univerzitu byl zahájen díky politickému uvolnění na počátku 60. let 19. století. Ačkoliv čeští lékaři a medicí v něm sehráli mimořádně významnou úlohu – nejprve pod vedením J. E. Purkyně, po jeho smrti v roce 1869 B. Eiselta – museli na svoji fakultu čekat o rok déle než posluchači ostatních fakult. Zákon o rozdělení pražské univerzity na českou a německou z února roku 1882 stanovil, že všichni přednostové kateder a klinik se sami rozhodnou, na které univerzitě budou nadále působit a na ni pak převedou svá pracoviště. Na českou lékařskou fakultu přešly pouze tři kliniky - interní, chirurgická a porodnická – všechny teoretické ústavy a ostatní kliniky bylo nutno urychleně vybudovat. Pro teoretické ústavy byla narychlo – během pouhého půl roku – postavena první část areálu na rohu ulice Kateřinské a Na Bojišti (dnes sídlo děkanátu I. LF UK a některých jejích ústavů).

Oficiálně byla zahájena výuka na české lékařské fakultě 15. října 1883. Velkolepé oslavy s tím spojené byly vylíčeny nejen v Časopise lékařů českých, ale i v českém denním tisku (německý o této významné události mlčel). Oslavy byly symbolicky spojené s odhalením desky J. E. Purkyňovi na domě ve Spálené ulici, v němž nejen bydlel, ale měl i svůj fyziologický ústav. Před tímto domem, slavnostně vyzdobeným, se konalo od 11 hodin shromáždění oficiálních hostů, českých spolků, studentů i Pražanů. Hudební doprovod zajistil pěvecký spolek Hlahol. Hlavním slavnostním řečníkem byl mladý profesor

dermatovenerologie Vítězslav Janovský (1847–1925), brilantní řečník a již tehdy známá osobnost nejen na univerzitní půdě. Tématem jeho projevu byla logicky osobnost J. E. Purkyně. Výstižně zhodnotil jeho význam pro naši i světovou vědu i pro rozvoj českého jazyka, vědy a kultury. Vyhotovení pamětní desky bylo svěřeno dvěma mladým českým umělcům – sochaři J.V. Myslbekovi (1848–1922) a architektu A. Wiehlovi (1846–1910). Dům byl v roce 1927 zbořen, ale deska byla znovu umístěna na budově, která ho nahradila.

Ve večerních hodinách pokračovaly oslavy v sálech Měšťanské besedy, opět za hojně účasti akademických hodnostářů a představitelů zejména českého kulturního života.

Ludmila Hlaváčková

V MÉDIÍCH

Napsali o nás:

➤ Chce to víc pokory. V medicíně i politice

Plicní chirurg profesor Pavel Paško pro regionální Deník: Praha – Když jsme vešli do jeho pracovny, zrovna říkal paní sekretářce, že chce poslat pár řádek Leoši Hegerovi. „Byl to slušný, noblesní ministr; a takovým je třeba poděkovat,“ vysvětluje s úsměvem. Profesor Pavel Paško je lékařská legenda, ale také člověk s originálními názory, které sděluje zřetelně, jednoduše, nenásilně.

<http://www.lf1.cuni.cz/chce-to-vic-pokory-v-medicine-i-politice>

Deník, 27. 7. 2013

➤ Trend stále menší invazivity stoupá i v urologii

Urologové z I. LF UK a Všeobecné fakultní nemocnice v Praze se shodují s trendem, že laparoskopické operace podstupuje stále širší spektrum a větší množství pacientů a nové přístroje neustále zlepšují výsledky. Laparoskopie se stává také součástí onkourologie.

<http://www.lf1.cuni.cz/trend-stale-mensi-invazivity-stoupa-i-v-urologii>

Zdravotnické noviny, 12. 8. 2013

➤ Tomáš Zima: Univerzita Karlova musí mít silné všechny fakulty

„Vysoké školy v Praze by spolu měly více spolupracovat. Mohou vytvářet i společné programy a výzkumná centra,“ říká kandidát na rektora.

<http://www.ceskapozice.cz/domov/veda-vzdelavani/tomas-zima-univerzita-karlova-musi-mit-silne-vsechny-fakulty>

Česká pozice 20. 9. 2013

k červencovým a srpnovým životním výročím

doc. MUDr. Leoši Středovi, Ph.D.,
rytíř filipínské Řádu Josého Rizala, zakladatel estetiky medicíny u nás a odborník na hubnutí, diety a dietní přípravky

prof. MUDr. Haně Papežové, CSc.,
vedoucí Centra specializované péče pro poruchy příjmu potravy Psychiatrické kliniky I. LF UK a VFN

doc. MUDr. Zuzaně Urbanové, CSc.,
úspěšné specialiste na dětskou kardiologii, působící na Klinice dětského a dorostového lékařství I. LF UK a VFN

prof. MUDr. Jitce Kobilkové, DrSc.,
emeritní přednostce Gynekologicko-porodnické kliniky I. LF UK a VFN, specialiste na gynekologii a porodnictví a první jmenované profesorce v České republice

prof. MUDr. Antonínu Sosnovi, DrSc.,
přednímu specialistovi v oboru ortopedie, přednostovi Ortopedické kliniky I. LF UK a Fakultní nemocnice Motol

prof. MUDr. Janu Kvasničkovi, DrSc.,
vedoucímu lékaři Oddělení klinické hematologie a Trombotického centra I. interní kliniky I. LF UK a VFN

prof. MUDr. Vladimíru Benešovi, DrSc.,
přednímu odborníkovi se specializací neurochirurga, přednostovi Neurochirurgické kliniky I. LF UK a ÚVN

doc. MUDr. Haně Hubálkové, Ph.D.,
pedagožce a odbornici z Ústavu klinické a experimentální stomatology I. LF UK a VFN

prof. MUDr. Iljovi Strživovi, CSc.,
pedagogovi a odborníkovi z Ústavu imunologie a mikrobiologie I. LF UK a VFN

prof. MUDr. Karlu Teršipovi, DrSc.,
specialistovi v oboru chirurgie a kardiovaskulární chirurgie I. interní kliniky I. LF UK a VFN

prof. MUDr. Emanuelu Nečasovi, DrSc.,
významnému vědci v oblasti experimentální hematologie a emeritnímu přednostovi Ústavu patologické fyziologie I. LF UK

doc. MUDr. Deboře Karetové, CSc.,
internistice a vynikající specialiste v oboru angiology, působící na II. interní klinice I. LF UK a VFN

prof. MUDr. Jaromíru Myslivečkovi, Ph.D.,
odborníkovi a pedagogovi z Fyziologického ústavu I. LF UK

prof. MUDr. Evě Topinkové, CSc.,
přednostce Geriatrické kliniky I. LF UK a VFN a specialiste v oboru vnitřní lékařství, geriatry a gerontologie

doc. MUDr. Vladimíru Visokayi, Ph.D.,
emeritnímu přednostovi Chirurgické kliniky I. LF UK a Thomayerovy Nemocnice

ed

VÝZNAMNÁ OCENĚNÍ

Docent Robert Jech obdržel cenu předsedy GA ČR

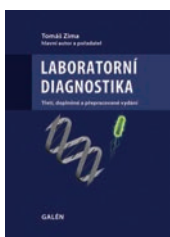

Tým vedený doc. Robertem Jechem získal Cenu předsedy Grantové agentury ČR za řešení výzkumného projektu „Mechanismy hluboké mozkové stimulace: Úloha subthalamu v motorických, vizuálních a afektivních procesech“.

Cenu převzal v pondělí 9. září 2013 z rukou předsedy vlády ČR Jiřího Rusnoka. Kromě I. lékařské fakulty UK se na projektu podílely Nemocnice Na Homolce, Elektrotechnická fakulta ČVUT a německý Institut Maxe Plancka v Lipsku. Hodnotilo se více než 3 000 projektů. Takový počet dokazuje mimořádnost ocenění celého týmu. Gratulujeme.

ed

KNIŽNÍ NOVINKY

Po úspěšných dvou vydáních monografie Laboratorní diagnostika připravil autorský kolektiv pod vedením profesora Tomáše Zimy vydání třetí, rozšířené a doplněné o nové kapitoly – **Laboratorní diagnostika v ortopedii, neurochirurgii a transfuzním lékařství.**

Nově je kniha rozšířena o rozsáhlou kapitolu laboratorní diagnostiky v mikrobiologii, která nebyla řadu let přehledně zpracována. V tomto vydání monografie zahrnuje všechny oblasti laboratorní medicíny a poskytuje tak ucelený pohled na současné možnosti laboratorní diagnostiky.

vh

Elektronické informační zdroje (4)

V minulém díle jste měli možnost se seznámit s databázemi, které I. lékařská fakulta předplácí. Nyní se budeme věnovat tématice elektronických časopisů, které jsou nedílnou součástí elektronických informačních zdrojů. E-časopisy jsou k dispozici právě v databázích, které byly představeny, ale pro přehlednost doporučujeme využívat katalog e-časopisů EZB.

Ten naleznete na těchto adresách:
<http://uvi.lf1.cuni.cz/> (přímý přístup)
a <http://uvi.lf1.cuni.cz/e-casopisy> (vzdálený přístup).
U druhého odkazu je nutné při přihlášení z domova či Všeobecné fakultní nemocnice kliknout na ikonu domečku, která značí vzdálený přístup. Ve vyhledávacím okénku pak můžete zadat zkratku hledaného časopisu a zjistit tak, zda je Vám požadovaný titul na fakultě dostupný. Orientujete se podle tzv. semaforů: zelený semafor značí volně dostupný titul, žlutý semafor titul předplacený naší fakultou či univerzitou, červený semafor označuje titul, který není v rámci fakulty či univerzity předplácen (přístup je možný pouze k abstraktům).

Na stejné adrese <http://uvi.lf1.cuni.cz/e-casopisy> máte ještě možnost prohledávat jednotlivé kolekce e-časopisů podle nakladatelů, např. Wiley/Blackwell, Elsevier, Karger, Lippincott Williams & Wilkins, Oxford, Springer aj. V případě jakýchkoliv dotazů nás neváhejte kontaktovat. Jsme Vám plně k dispozici...

Hana Skálová

KALENDÁŘ

XV. Pražský podzimní pracovní gastroenterologický den, Karolinum, Modrá posluchárna.

Kontaktní osoba: prim. MUDr. Karel Lukáš, CSc., pořádá IV. interní klinika I. LF UK a VFN.

Datum: 3. října 2013

PRAŽSKÝ HEMATOLOGICKÝ DEN

(spolupráce I. interní kliniky I. LF UK, ÚHKT, Dětské hemato-onkologické kliniky 2. LF UK a hematologické kliniky 3. LF UK)

Datum: 10. října 2013

25. MEZINÁRODNÍ KURZ ENDOSKOPICKÉ ENDONAZÁLNÍ CHIRURGIE (EES, FES, FESS).

Klinika otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku I. LF UK a FN v Motole, V Úvalu 84, 150 06 Praha 5, komunikační uzel B patro minus 1.
Kontaktní osoba: Renáta Kodetová - renata.kodetova@fnmotol.cz

Datum: 5. až 8. listopadu 2013

14. konference Tabák a zdraví

Místo: Velký sál Lékařského domu, Sokolská 31, Praha 2

Datum: 15. listopadu 2013, 9-15 h

FUNCTIONAL ORGANIZATION OF THE CELL NUCLEUS SYMPOSIUM

Pořádající instituce: Společnost buněčné biologie Československé biologické společnosti ve spolupráci s I. LF UK v Praze

Kontaktní osoba: prof. RNDr. Ivan Raška, DrSc.

Datum a místo konání: 18. listopadu 2013, Praha (1 den)

21. UROLOGICKO-ONKOLOGICKÉ SYMPOZIUM,

Praha, Urologická klinika I. LF UK a VFN

Datum: 20.-21. listopadu 2013

Jednička

Bulletin I. lékařské fakulty UK
Neprodejné, vychází jako dvouměsíčník.
Ročník: 1, číslo: 4/2013
Redakce: Petr Bartůněk, Eva Davidová, Jana Francová, Vlasta Helekalová, Jana Mašková, Adam Tesař, Jana Tlapáková, Martin Vejražka
Grafické zpracování: Zuzana Kutíková
Fotografie a ilustrace: archivy I. LF UK a autorů příspěvků
Své dotazy či náměty můžete poslat na e-mail: jednicka@lf1.cuni.cz